

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΜΑΪΟΥ- ΙΟΥΝΙΟΥ 2013

Τάξη: Α ' Ενιαίου Λυκείου

Μάθημα: Ιστορία

Ημερομηνία: 03 / 06 / 2013

Αρ. σελίδων: επτά (7)

Ωρα εξέτασης: 07:30 π.μ - 09:30 π.μ.

Χρόνος εξέτασης: δύο (2) ώρες.

ΟΔΗΓΙΕΣ

- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **επτά (7) σελίδες** (συμπεριλαμβανομένης και της 1^{ης} σελίδας)
- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **τρία (3) μέρη**.
- Να γράφετε **ΜΟΝΟ** με **ΜΠΛΕ** μελάνι.
- **ΟΛΕΣ** οι απαντήσεις σας να γραφούν πάνω σε σφραγισμένο χαρτί με γραμμές.
- **ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ** η χρήση διορθωτικών υλικών.
- **ΠΡΟΣΟΧΗ** στις οδηγίες του κάθε μέρους **σχετικά με το τι θα απαντήσετε**.

ΜΕΡΟΣ Α' (20 μονάδες)

Να απαντήσετε ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ και στις ΔΥΟ (2) ερωτήσεις.

1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α' αντιστοιχεί με ένα σημείο της στήλης Β'. Να γράψετε στο φύλλο εξέτασής σας τα γράμματα της στήλης Α' και δίπλα από το καθένα, τον αριθμό της στήλης Β', που αντιστοιχεί με τη σωστή απάντηση.

ΠΡΟΣΟΧΗ : στη στήλη Β' περισεύει ένα σημείο.

	ΣΤΗΛΗ Α'		ΣΤΗΛΗ Β'
A	Οικισμός Λέμπας	1	Θρησκευτική τελετή
B	Κίμωνας	2	Πρώιμη και Μέση Εποχή του Χαλκού
Γ	Καλαβασός – Τέντα	3	Χαλκολιθική Εποχή
Δ	Ταυροκαθάψια	4	Κοπή πρώτου αργυρού νομίσματος
E	Ευέλθων	5	«και νεκρός ενίκα»
		6	Αρχαιότερη κυπριακή τοιχογραφία

(5 X 2 = μονάδες 10)

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι «**ΟΡΘΟ**» ή «**ΛΑΘΟΣ**», γράφοντας στο φύλλο εξέτασής σας τη λέξη «ΟΡΘΟ» ή «ΛΑΘΟΣ», δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:
- A.** Κατά την Πρώιμη και Μέση εποχή του Χαλκού, χρησιμοποιείται το άροτρο που είχαν επινοήσει οι Αιγύπτιοι.
- B.** Το φρούριο της Νιτοβίκλας είναι το πιο αξιόλογο οχυρωματικό έργο της Πρώιμης και Μέσης εποχής του Χαλκού.
- Γ.** Κατά τον Πausανία, Ο Αγαπήνωρ, ο βασιλιάς της Τεγέας στην Αρκαδία, ίδρυσε τους Σόλους.
- Δ.** Τα θεωρικά ήταν το αντίτιμο της ελεύθερης εισόδου των πολιτών στο θέατρο.
- E.** Η Γραμμική Γραφή Β' αποκρυπτογραφήθηκε από τον M. Ventris και τον J. Chadwick το 1952.

(5 X 2 = μονάδες 10)

ΜΕΡΟΣ Β' (45 μονάδες)

Να απαντήσετε ΜΟΝΟ σε ΤΡΕΙΣ (3) από τις (4) τέσσερις ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με 15 μονάδες.

1. «Κατά τον Β' αποικισμό (8^{ος} -6^{ος} αι π.Χ.) παρατηρήθηκε εξάπλωση των Ελλήνων στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο, στα όρια του τότε γνωστού κόσμου».

Να αναφέρετε τρία (3) αίτια που συνέβαλαν στην ίδρυση των αποικιών καθώς και τις συνέπειες που είχε στον πολιτιστικό, οικονομικό και κοινωνικό τομέα για τους Έλληνες.

(μονάδες 15)

2. «Η σύνδεση της Κύπρου με τον Μυκηναϊκό κόσμο αποτελεί ένα κορυφαίο γεγονός και επηρεάζει την ιστορική πορεία του νησιού».

α. Να αναφέρετε και να σχολιάσετε τους λόγους για τους οποίους οι Μυκηναίοι εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο.

β. Να ονομάσετε τρεις (3) τομείς της ζωής των κατοίκων της Κύπρου στους οποίους παρατηρούνται Μυκηναϊκές επιδράσεις.

(μονάδες 15)

3. «Η Νεκρόπολη της Σαλαμίνας αποτελεί σημαντική πηγή άντλησης πληροφοριών για την ταφική αρχιτεκτονική, τα ταφικά έθιμα και την κοινωνική διαστρωμάτωση της Κυπροαρχαϊκής εποχής». Να εξηγήσετε.

(μονάδες 15)

4. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

α. Πανελλήνια Ιδέα.

(μονάδες 8)

β. Κύπρια Έπη.

(μονάδες 7)

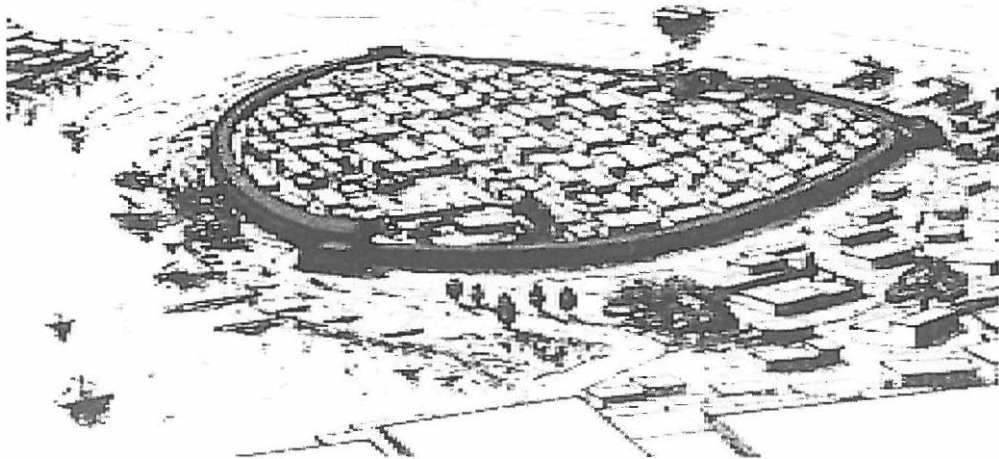
ΜΕΡΟΣ Γ' (μονάδες 35)

Να απαντήσετε σε ΕΝΑ (1) ΜΟΝΟ από τα δύο (2) πιο κάτω ΖΗΤΗΜΑΤΑ.

Κάθε ζήτημα βαθμολογείται με 35 μονάδες.

ΖΗΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ.

1.

Αφού μελετήσετε προσεκτικά την πιο πάνω εικόνα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α.** Να καταγράψετε τα συστατικά στοιχεία της πόλης – κράτους. (μονάδες 8)
- β.** Ποιες ήταν οι βασικές επιδιώξεις των πολιτών σε αυτήν; (μονάδες 3)
- γ.** Ποια ήταν η σημασία του θεσμού της πόλης – κράτους; (μονάδες 2)

2.

« Άρχισε αμέσως η μάχη, που ήταν ιδιαίτερα σκληρή. Ο Ονήσιλος συγκρουόμενος με τον Αρτύβιο κατόρθωσε να τον πλήξει καίρια. Το άλογο του Ατρύβιου στάθηκε όρθιο, χτύπησε με τα μπροστινά του πόδια την ασπίδα του Ονήσιλου και προσπάθησε να τον ρίξει. Αμέσως, ο Κάρας, υπασπιστής, έκοψε με ένα δρεπάνι τα πόδια του αλόγου και έτσι έπεσαν και το άλογο και ο αρχηγός των Περσών.

Εκεί όμως, όταν η μάχη μαινόταν, ο βασιλιάς του Κουρίου λιποτάκτησε και μαζί με την ισχυρή στρατιωτική του μονάδα, πήγε με το μέρος των Περσών. Ευθύς αμέσως ακολούθησαν το παράδειγμά του τα πολεμικά άρματα των Σαλαμινίων, που και αυτά συνενώθηκαν με τις περσικές δυνάμεις, οι οποίες υπερτερούσαν τώρα έναντι των κυπριακών. Τότε οι Κύπριοι άρχισαν να υποχωρούν, οπότε πολλοί έπεσαν μαχόμενοι. Ο ίδιος ο Ονήσιλος, ο υποκινητής και αρχηγός της επανάστασης, σκοτώθηκε στη μάχη. Στη μάχη επίσης σκοτώθηκε ο Αριστόκυπρος ο Φιλοκύπρου, βασιλιάς των Σόλων.

Ηρόδοτος Ε □

Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα πιο κάτω:

- α. Σε ποιο ιστορικό γεγονός αναφέρεται ο Ηρόδοτος και ποιοι ήταν οι παράγοντες που έκριναν το αποτέλεσμα της πιο πάνω σύγκρουσης; (μονάδες 6)
- β. Ποιες ήταν οι συνέπειες του αποτελέσματος αυτού για τους Κυπρίους; (μονάδες 6)

3.

«Ταξιδεύοντας από τη Φοινίκη για τη Δύση, οι Φοίνικες, πρώτη συναντούσαν την Κύπρο. Οι επαφές, βέβαια, του νησιού με τη Συροπαλαιστινιακή ακτή είδαμε πως είχαν αρχίσει από πολύ νωρίς και συνεχίζονταν, όλο και πιο πυκνές. Συνεπώς οι πρώτες σχέσεις Κυπρίων και Φοινίκων θα πρέπει να αναζητηθούν σε αρχαιότερες ακόμη εποχές. Όπως συνέβη και με τους Μυκηναίους, που αρκετοί από αυτούς είχαν εγκατασταθεί στην Κύπρο αρκετά πριν τον μεγάλο αποικισμό, έτσι είναι λογικό να θεωρήσουμε ότι και Φοίνικες βρίσκονταν στην Κύπρο εγκατεστημένοι αρκετά πριν από τον δικό τους αποικισμό και την ίδρυση αποικιών στο νησί. Θα πρέπει ακόμη να θεωρήσουμε ότι ο αποικισμός της Κύπρου από τους Φοίνικες δεν είχε γίνει, βέβαια σε μια συγκεκριμένη στιγμή αλλά εξελίχθηκε σταδιακά. Πάντως, εάν κρίνουμε από τα αρχαιολογικά τεκμήρια, η παρουσία τους στην Κύπρο αρχίζει να γίνεται αισθητή στις αρχές του 9^{ου} π.Χ. αιώνα. Κατά τα μέσα του αιώνα αυτού (γύρω στα 850π.Χ.), βρίσκονται ήδη πολλοί Φοίνικες εγκατεστημένοι στο Κίτιον όπου, αυτή την εποχή, ανοικοδομούν τον εγκαταλειμμένο μεγάλο ναό της πόλης και τον μετατρέπουν σε φοινικικό αφιερωμένο στην Αστάρτη».

(Β. Καραγ., ό.π.π., σ.77)

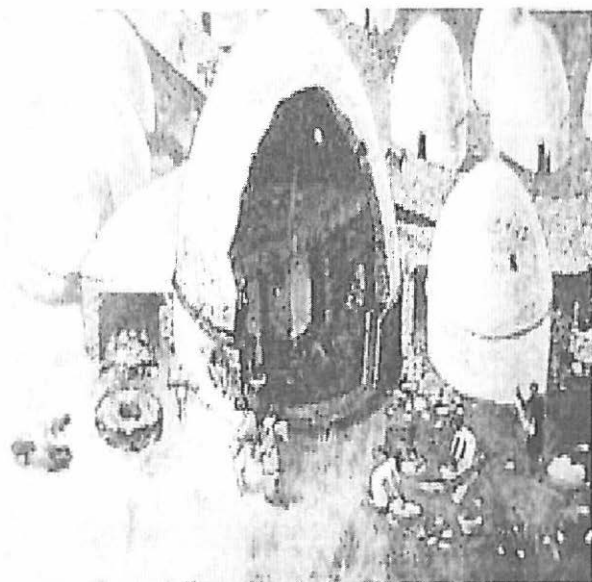
A. Παυλίδης, Ιστορία της Νήσου Κύπρου, Τόμος Α □

Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α. Να γράψετε τους λόγους εγκατάστασης των Φοινίκων στην Κύπρο καθώς και το χώρο εγκατάστασής τους. (μονάδες 6)
- β. Να αναφέρετε ποια ήταν η προσφορά των Φοινίκων στον πολιτισμό. (μονάδες 4)

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ.

1.

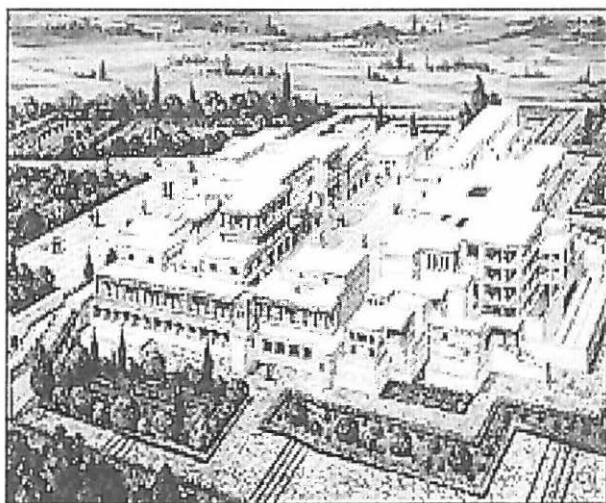

Αφού μελετήσετε προσεκτικά τις πιο πάνω εικόνες και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

α. Να περιγράψετε την οικιακή αρχιτεκτονική του οικισμού της Χοιροκοιτίας. (μονάδες 6)

β. Να αναφέρετε τα ταφικά έθιμα της Νεολιθικής (ακεραμικής) περιόδου και τις αντιλήψεις που αυτά μαρτυρούν. (μονάδες 6)

2.

Μινωικό ανάκτορο

Μυκηναϊκό ανάκτορο

Αφού μελετήσετε προσεκτικά τις πιο πάνω εικόνες και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

Να περιγράψετε την αρχιτεκτονική δομή των Μινωικών και Μυκηναϊκών ανακτόρων.

(μονάδες 10)

3.

«Στο θρόνο της Σαλαμίνας βρισκόταν τότε ο εγγονός του Ευέλθοντα Γόργος, που είχε κάθε λόγο να τα έχει καλά με τους Πέρσες σε αντίθεση με τον αδελφό του Ονήσιλο, που οραματιζόταν τη συνένωση της Κύπρου και την απαλλαγή από την περσική υποτελεία. Δυναμικός και τολμηρός ο Ονήσιλος {...} αναγκάστηκε να τον εκθρονίσει. Ο Ονήσιλος που προέβλεπε την εξέλιξη των πραγμάτων κάλεσε όλους τους βασιλείς να ενεργήσουν ενωμένοι. {...} Θα νικούσαν, αν ο βασιλιάς του Κουρίου Στασάνωρ, που τον ακολουθούσαν ύστερα τα άρματα των Σαλαμινίων, δε λιποταχτούσε στο στρατόπεδο των Περσών.

Γεωργιάδης, Κλ., Ιστορία της Κύπρου, Λευκωσία 1978, σ. 63

«Στόχος όλων των ενεργειών και φιλοδοξία του Ευαγόρα ήταν να ενώσει όλα τα κυπριακά βασίλεια κάτω από το σκήπτρο του, για να αναλάβουν όλοι ενωμένοι αγώνα κατά των Περσών για την απελευθέρωση της Κύπρου {...}. Ζήτησε για το σκοπό τούτο τη βοήθεια των Αθηναίων που του έστειλαν δέκα τριήρεις και 800 πελταστές με αρχηγό το Χαβρία {...}».

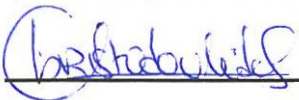
Γεωργιάδης, Κλ., Ιστορία της Κύπρου, Λευκωσία 1978, σ. 74

Αφού μελετήσετε προσεκτικά τις πιο πάνω πηγές και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α. Να αναφέρετε ποιος ο κοινός στόχος του Ονήσιλου και του Ευαγόρα Α' και ποιο ήταν το αποτέλεσμα του κοινού αυτού στόχου και στις δύο περιπτώσεις. (μονάδες 4)
- β. Να καταγράψετε τρεις (3) ενέργειες στις οποίες προέβηκε ο Ευαγόρας Α' για την υλοποίηση του στόχου αυτού. (μονάδες 9)

ΤΕΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ανδρέας Χριστοδουλίδης

3.

«Στο θρόνο της Σαλαμίνας βρισκόταν τότε ο εγγονός του Ευέλθοντα Γόργος, που είχε κάθε λόγο να τα έχει καλά με τους Πέρσες σε αντίθεση με τον αδελφό του Ονήσιλο, που οραματιζόταν τη συνένωση της Κύπρου και την απαλλαγή από την περσική υποτελεία. Δυναμικός και τολμηρός ο Ονήσιλος {...} αναγκάστηκε να τον εκθρονίσει. Ο Ονήσιλος που προέβλεπε την εξέλιξη των πραγμάτων κάλεσε όλους τους βασιλείς να ενεργήσουν ενωμένοι. {...} Θα νικούσαν, αν ο βασιλιάς του Κουρίου Στασάνωρ, που τον ακολουθούσαν ύστερα τα άρματα των Σαλαμινίων, δε λιποταχτούσε στο στρατόπεδο των Περσών.

Γεωργιάδης, Κλ., Ιστορία της Κύπρου, Λευκωσία 1978, σ. 63

«Στόχος όλων των ενεργειών και φιλοδοξία του Ευαγόρα ήταν να ενώσει όλα τα κυπριακά βασίλεια κάτω από το σκήπτρο του, για να αναλάβουν όλοι ενωμένοι αγώνα κατά των Περσών για την απελευθέρωση της Κύπρου {...}. Ζήτησε για το σκοπό τούτο τη βοήθεια των Αθηναίων που του έστειλαν δέκα τριήρεις και 800 πελταστές με αρχηγό το Χαβρία {...}».

Γεωργιάδης, Κλ., Ιστορία της Κύπρου, Λευκωσία 1978, σ. 74

Αφού μελετήσετε προσεκτικά τις πιο πάνω πηγές και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α. Να αναφέρετε ποιος ο κοινός στόχος του Ονήσιλου και του Ευαγόρα Α' και ποιο ήταν το αποτέλεσμα του κοινού αυτού στόχου και στις δύο περιπτώσεις. (μονάδες 4)
- β. Να καταγράψετε τρεις (3) ενέργειες στις οποίες προέβηκε ο Ευαγόρας Α' για την υλοποίηση του στόχου αυτού. (μονάδες 9)

ΤΕΛΟΣ

Εισηγήτριες

Ιακώβου Μαρία

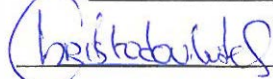

Τσίβικου Κατερίνα

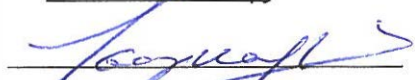
Περικλέους Κωνσταντία

Ο Διευθυντής

Ανδρέας Χριστοδουλίδης

Ο Συντονιστής

Ανδρέας Τσαγκαρίδης